

hed af Sager med sig, og jeg kan ikke tro Andet, end at Forligsmæglingen af Hensyn til den store Mængde Sager ofte maa blive hen imod en Parodi af, hvad en Forligsmægling skalde være, fordi det gjælder der hurtigst muligt at faae Ende paa en Sag for at kunne begynde paa den næste. Den vigtigste Anke imidlertid, som kan reises mod vort Forligsvæsen her i Landet, er den, at Procuratorerne have paa en Maade erobret Forligsmæglingen. Det er ikke Lovgivningens Mening. Forordningen om Forligsvæsenet af 10de Juli 1795 bestemmer udtrykkelig, at det skal være aldeles forbudt at medtage eller i sit Sted sende Procuratorer til at handle ved Forligskommissioner. Ikke mere end 3 Aar efter blev det udtrykkelig slaaget fast ved en Plakat af 1798, at det var forbudt Procuratorer at møde ved Forligsmægling, og i 1826 blev det Samme slaaget fast gennem en Undtagelsesbestemmelse, idet det siges, at man kun maa sende en Procurator i sit Sted, naar man bor udenfor Forligsstedet og 4 Mil borte fra det Sted, hvor Forligskommissionen holder sine Møder. Disse Lovgivningsbestemmelser ere klare og tydelige. Jeg kan ikke forstaa, hvorledes det har været muligt at tage feil af dem, og at der under saadanne Bestemmelser, har kunnet indsnige sig en saadan Praxis her i Landet, som stet er. Procuratorerne have imidlertid formaaet fuldstændig at forandre Lovgivningen paa dette Punkt i Særdeleshed for Gjældsagers Vedkommende. Hvad er nemlig nu Praxis omkring i vore Forligskommissioner? Det er dette, at for Klageren møder i Almindelighed en Procurator i alle Gjældsager, han møder ikke som Part, thi der er ikke stet nogen Overdragelse af Gjælden til ham, men han møder og falder sig Mandatarius, medhavende en Fuldmagt, der gaar ud paa, at han for Klageren er berettiget til paa egne Begne at inddrive Fordringer og foretage alle fornødne Skridt i denne Retning, derunder indgaa Forlig. Jeg kan ikke forstaa, hvorledes dette kan være stemmende med den rene og klare Lovgivning, og det har været mig umuligt at begribe, at der har kunnet komme en saadan Praxis her i Landet, en Praxis, som efter Enkeltes Formenig referer sig til Høiesteretsdomme, som jeg forøvrigt tilstaa, jeg ikke har gjort mig den Uleilighed at se efter. Jeg har ikke kunnet tænke mig, at Høiesteretsdomme kunne gaa tværtimod Lovgivningens klare Bestemmelser, thi Høiesteret har selvfølgelig, som alle andre Domstole, kun at dømme efter, hvad der staaar i Lovene, ikke efter Andet. Forligskommissionen antager imidlertid Procurato-

rerne, den afviser ikke Sagen, den gjør ingen Indvendinger mod deres Møde, og prøver Indklagede paa at ville have Sagen afvist, saa afviser Forligskommissionen en saadan Klage som fuldstændig uberettiget. Saadan gaar det til med Hensyn til Gjældsager, og det er jo kun i Gjældsager, Procuratorer kunne møde paa en saadan Maade. Men der er jo andre Sager, andre Retstrætter, hvorledes forholder det sig da med dem? Har Procuratorerne ogsaa noget med Forligsmæglingen i dem at gjøre? Ja naturligvis! Procuratorerne have erobret det Hele. I disse Tilfælde, hvor de ikke selv kunne møde til Forlig, sende de deres Fuldmægtig, Kontorbetjent eller Skriver. Om Procuratorernes Fuldmægtige handler vel Lovgivningen ikke, men et Par Aar eller tre Aar efter at Forordningen 1795 var udkommen, kom der en Rancellistrivelse, som slog fast, at det ogsaa var forbudt Procuratorernes Fuldmægtige eller øvrige Kontorpersonale at møde for Andre i Kommissionerne, og dette var ogsaa Praxis i den første Tid. Bige saavel som det var Praxis, at Sagsførerne ikke maatte møde selv, saaledes var det ogsaa Praxis, at heller ikke Kontorpersonalet maatte møde som Fuldmægtige for Andre. Bigesom imidlertid Procuratorer selv møde i Gjældsager, saaledes møde deres Fuldmægtige og Kontorpersonale i andre Sager, saa det er sjældent, at Indklagede ved Forligsmæglingen møder Andre end Procuratoren eller hans Fuldmægtig, og dette er dog ganske stik imod den gjældende Lov. Det er forøvrigt ganske interessant at lægge Mærke til, at ligesom Procuratorerne have formaaet at forandre Lovgivningen og faae en helt anden Praxis indført, end hvad Lovgivningen bestemmer, saaledes have de ogsaa formaaet at gjøre det Kunststykke at forandre selve Videnskaben. Vi se dette ved at gennemse de Forelæsninger, som have været holdte ved Universitetet om Forligsvæsenet i Danmark. I Halvtredserne holdt Professor S. C. Larsen Forelæsninger over Forligsvæsenet, og han var da ganske klar over, at Procuratorerne paa ingen Maade maatte møde ved Forligsmæglingen som Fuldmægtige for Andre, ligesom han ogsaa var klar over, at Procuratorernes Fuldmægtige og Kontorpersonale heller ikke maatte møde som Fuldmægtige for Andre. Men i 1880, da Professor Deunger var kommen til at holde nye Forelæsninger over Forligsvæsenet, kom denne til et helt andet Resultat. Han kom netop til det Resultat, som Procuratorerne havde faaet indført gennem Praxis, og som er i Strid med Lovgivningen.